

Abonementa po pošti:
za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V opravi prejeman mesečno K 1.90

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvar (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.
Poslano in rekl. notice:
enostopna petstvar (72 mm)
30 vinarjev.
Izhaja:
vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; neuradna pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Opravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Čemu se upravičujete?

Dolfe Ribnikarjeva »zmaga« v Ljubljani ni izzvala v liberalnih volivcih nobenega pravega navdušenja in začudenja pogrešamo v »Slov. Narodu« običajnih triumfalnih člankov. Pač pa včerajšnji »Narod« v uvodnem članku nekako opravičuje c. kr. liberalne uradnike, ker so šli v ogenj za Dolfeta Ribnikarja. Mi prav radi verjamemo, da c. kr. liberalnim uradnikom ne more biti kaj posebno prijetno pri srcu, da so zdaj pred vso javnostjo spoznani za glavno oporo dvajsetseptemberskega Ribnikarja.

»Narodov« članek izvaja predvsem to misel, da uradniki ne morejo biti za S. L. S., ker jim slednja ni baje nič izposlovala. C. kr. lib. uradnikom pove-mo, da S. L. S. nima navade dajati kakemu stanu napitnine za to, da bi bil naš! Če uradništvo uvidi, da mora danes vsakdo, ki želi slovenskemu ljudstvu resnični napredek, slediti načelom S. L. S., dobro; če ne, ne bo nihče za njim lazil. Bog nas varuj kupljenih duš, te bi bile naša smrt! Zato pa naj c. kr. liberalno uradništvo le mirno ostane tam, kjer je; bo le v njegovo, ne v našo škodo. Kar se tiče uradniških plač, je S. L. S. nastopila za to, da se pomaga tistim, ki res delajo in so potrebni, tisti pa, ki šele ob 11. uri dopolne prihajajo v urad in vlečejo zato še najrazličnejše naklade, ne bodo našli v nas nikdar svojih zagovornikov. Kaj moremo mi zato, če taki gospodje žive tako, da ne more izhajati s svojo plačo? Ali naj ljudstvo s svojimi žulji plačuje ljudi, ki malo ali nič ne delajo, nosijo se pa tako kakor sami grofi in baroni? Ali mar ni res, da v gotovih uradih polovica gospodov ne ve, kaj naj v roko vzame? Na dr. Šusteršiča vpijejo, ker je o teh ljudeh povedal resnico, kaj pa pravite, gospodje, k govoru liberalnega poslanca dr. Redliha, ki je povedal isto kakor načelnik naše stranke? Ali ni tudi dr. Redlich dejal, da je uradništva v gotovih uradih preveč in da država nima kje kaj vzeti, da bi plačala ljudi, ki niso za pravo rabo, vsako leto pa več zahtevajo? Povišanje plač bo stalo ljudstvo 100.000.000 Kron novih davkov! Ni čuda, da se ljudje poslanci temu upirajo. Libe alci venomer vpijejo, da meče naša večina v deželni zbor milijone skozi okna, zdaj

pa zahtevajo od naših poslancev, naj dovolijo 100 milijonov novih davkov! Preje bo treba premisliti, kje denar vzeti, ker so državne kase prazne, potem se bo presodilo, kateri uradniki so potrebni in to so nižje kategorije, da bi pa iz ljudstva izmogli v sedanjem času splošne draginje milijone, da bi se napolnilo žepe uradništvu visokih kategorij, ki ima itak zadosti, dela pa malo, tega zastopniki ljudskih slojev ne morejo dovoliti, tudi če bi vsi c. kr. liberalni višji uradniki z banderami in godbo prestopili v naš tabor!

Kar se pa drugih očitanj v »Narodu« bere, je vse prazno žlobudranje. Elsner je sad 20. septembra. Za vsa ta imenovanja, ki so se izvršila za časa, ko so naši poslanci vlado obstruirali, odklanja S. L. S. vsako odgovornost. Kar se pa tiče »denunciranja« ob času bosenske aneksije, spada ta stvar med poglavja, o katerih bi bilo upravičeno pričakovati, da c. kr. liberalno uradništvo kolikormogoče menj vanje drega. Notorično je, da se je »Narod« takrat postavil brez vsake rezerve na stran tuje države, znano je, kakšni klici so se takrat čuli po Ljubljani, znano, kako so se od izvestne strani izpodkopavala tla dinastičnim čutilom. To leži vse tako na dlani, da o kaki denunciaciji ni niti govora. To so libe alni listi brez vseh okrasov in ovinkov javno pisali. Če c. kr. liberalno uradništvo te reči zdaj celo nekako v zaščito jemlje ali jih saj upravičuje, je to zadosti žalostno znamenje. Da bi slovensko ljudstvo moglo kdaj simpatizirati s težnjami ljudi, ki so postavljeni v prvi vrsti za to, da zastopajo in izvršujejo cesarsko postavbo, pa gredo v boj za mladinske elemente v Ljubljani. — tega ne boste nikoli doživeli! Če je kdaj c. kr. liberalno uradništvo iz »odkora« samo svojo avtoriteto, jo je 31. oktobra t. l. Za posledice bo tedaj ono odgovorno.

V »nebeški državi«.

Dogodki v Tripolisu obračajo pozornost javnosti od dogodkov na Kitajskem, ki pa niso nič menj važni kakor laškoturška vojska, ali pa celo še več, ker pomenijo velik preobrat na Daljnem Vzhodu. Morebiti je bodočnost Evrope odvisna od tega, kako se razvijejo razmere v kitajskem cesarstvu.

Kakor se vidi, je bila revolucija, ki

jo je organiziral evropsko vzgojeni dr. Sunjatsen na južnem Kitajskem, jako dobro premišljena. Tajne revolucionarne organizacije so svoje agitatorično delo dobro izvršile, za finančno plat se je tudi preskrbelo in kar je tudi važno, so revolucionarji pridobili zase saj polovico armade. Imajo za seboj vso inteligenco in tudi ljudstvo, saj na južnem Kitajskem.

Zadnje dni so se vladne čete polastile vstaškega mesta Hankau, toda to nima veliko pomena. Nasprotno so se polastili vstaši neprimerno bolj važnega trgovskega mesta Kanton, ki šteje milijon prebivalstva. Vse oblasti, civilne in vojaške, so stopile na stran revolucionarjev. Vstaši imajo v svojih rokah del železnice iz Hankau v Pekin in pa mesto Tientsin, skozi katero vodi edina pot iz Pekina k morju, tako da Mandžujci ne morejo nikamor in so vjeti kakor v pasti. V Pekinu samem vre tako, da se je proglasilo obsedno stanje. Sicer pa danes beremo, da so si vstaši Hankau zopet priborili nazaj.

Glavno pa je to, da so čete, ki jih je vlada zdaj mobilizirala, da premagajo vstajo, to je 3. in 20. divizija ter 2. brigada, zahtevali, da ima cesar izpolniti zahteve, katere je postavil narodni svet. Zahteve narodnega sveta, ki zdaj zboruje, so:

1. Sklicati se ima precej parlament, ki naj izdela, oziroma revidira ustavo.
2. Od vlade (to je iz ministrstva) se imajo izključiti člani cesarske dinastije in sploh vse mandžusko plemstvo; cesarju je pridržana le sankcija v gotovih slučajih.
3. Politična amnestija za revolucionarje.

V imenu vojaštva zastopa te zahteve poveljnik 20. divizije, general Čančaošen, Kitajec iz severa, ki je bil vzgojen na Japonskem.

Vlada se je nato precej udala. Cesarski razglas, ki je te dni izšel, izjavlja: Cesar prisega, da bo ustavo reformiral in se je vestno držal. Imenoval bo ministrstvo, iz katerega bo mandžusko plemstvo izključeno. Načrt izpremembe ustave se bo predložil narodnemu svetu. Cesar obljublja amnestijo vsem vstašem. Dosedanji predsednik narodnega sveta, mandžujec Hahishu bo odstavljen in na njegovo mesto imenovan Kitajec Ličiču; prav-tako bo odstavljen policijski minister Kusičun in ga bo nadomestil Kitajec Čaopinču.

Zadnja poročila pa se glase še radikalnejše. Morebiti prvotno poročilo ni bilo točno ali pa je dinastija šla pozneje še dlje. Poroča se namreč, da je cesar odpustil vse ministre in za ministrskega predsednika imenoval znanega Juanšikaja. Ostale ministre si bo izbral Juanšikaj sam. Juanšikaj je sklenil, da se pogaja z vojaškimi poveljniki revolucionarjev Lijuanhenom.

Kakor se vidi, se je dinastija popolnoma udala. Juanšikaj, ki je zdaj faktični diktator Kitajske, dela zdaj v prvi vrsti na to, da se na Kitajskem uresniči demokratični program vstašev. In če se Juanšikaj česa loti, gotovo izvede. Narodni svet je od svoje strani sklenil, da se reforme v najširšem obsegu izvrše. Seveda je vprašanje, kaj poreko revolucionarji. Danes pravijo poročila, da zahtevajo odstop dinastije. Zato je danes ne samo golo upanje, ampak več kot gotovo, da bo Kitajska v kratkem času postala prava ustavna država. In take Kitajske se ima Evropa le — bati!

Kardinalski kolegij.

Rim, 31. oktobra 1911.

V kratkem imenuje papež Pij X. v konzistoriju 17 novih kardinalov. Tako bo kardinalski kolegij šteje 63 članov. Le eden je izmed njih, ki ga je imenoval Pij IX., Oreglia di San Stefano. 36 jih je, ki so bili imenovani od Leona XIII., 32 jih je imenoval sedanji Sveti Oče.

Od novih 17 kardinalov je 12 škofov, ki pridejo med kardinale-duhovnike, 3 so prelati, ki postanejo kardinali-diakoni, kakor tudi 2 patra. Kardinalski kolegij bo torej sestavljen iz 5 kardinalov-škofov, 4 kardinalov-duhovnikov in 9 kardinalov-diakonov.

Po državni pripadnosti je med 17 novimi kardinali 6 Italijanov, 2 Američana iz Združenih držav, 4 Francozi, 2 Avstrijci, 1 Španec, 1 Anglež in 1 Holandec. Vsled imenovanja monsignora Vico postane mesto apostolskega nuncija v Španiji vakantno, ravnotako mesto asesorja svetega oficija in tajnika kongregacije koncilov. V Rimu bodo kot kardinali kurije rezidirali monsign. Vico, Falconio, Granito di Belmonte, Bisleti, Lugari, Pompili ter patra Rossum in Billot. P. Rossum je redemptorist, P. Billot pa jezuit. Vsega skupaj bo po konzistoriju v kardinalskem kolegu 35 kardinalov Italijanov,

LISTEK.

Ljudski oder.

»Mlinar in njegova hči«

Na Vseh svetnikov dan je Ljudski oder, kakor je to tudi pri mnogih drugih gledaliških običajno, preredil znano Raupachovo žaloigro: »Mlinar in njegova hči«, in sicer z dvema predstavama, s popoldansko in večerno. Pri obeh je bilo gledališče skoro popolnoma razprodano.

O igri sami razpravljati, bi bilo več kot odveč. Sojena je že davno in obsojena, a tudi slabših od nje smo videli že dovolj.

Kar se predstav samih tiče, se moramo najprvo pomeniti z režijo. Prigodilo se je namreč, da se je Marica zakasnila v nastopu, tako da je vsled tega nastala silno mučna tišina, katere nista mogla na odru se nahajajoča igralca s kako srečno improvizacijo prikriti. Koga pri tem zadene krivda, raziskava in naša stvar; občinstvu in kritiki je za take vse graje vredne nemočnosti odgovorna režija. Mi vpoštevamo vse težkoče, ki se pojavljajo pri delu z začetniki; ali ravno tako zahtevamo da se pregreški od vsega začeta v korenini za ro. Ker je samo na aktačen podana garancija, da se vedno in vedno zopet ne ponove.

Režija je pa tudi dovolila, da je v vlogi duhovnika v zadnjem prizoru nastopil igralec, ki ne bil kos svoj nalogi. S svojim skozi in skozi neprimernim nastopom je upropastil celo zadnjo sliko. Če nima režija res začetnika na razpolago, kateremu bi se noverila ta uloga, tedaj naj si pomaga z igralcem, ki v priprostem tonu, in rajše brez vse napačne mimike in kretenj reši svojo nalogo, kot to zahteva situacija. Če ne pomore k prizoru, naj ga saj ne pokvari. Če igralec ne ve, mora pa vedeti režija, da je od vzvišenega do smešnega samo en korak!

V ostalem je bila igra izvrstno uprizorjena in vestno naštudirana, igralci so znali razven dveh izjem perfektno svoje vloge. skupna igra je bila — izvzemši že grajanih nastopov — brez hib in igralo se je tako dobro, kakor doslej še nikoli.

Glavna vloga Marice je bila poverjena gospodični Novakovi, na katero se še živo spominjamo iz njenega svoječasnega izborna uspelega nastopa kot mati v starogelski baladi »Eduard«. Kakor je pokazala včerajšnja igra, se nismo motili v njej: Ljudski oder si je pridobil v njej svojo prihodnjo heroino. Postava njena, kakor njen sigurni nastop, njene umerjene kretnje, razločna, skoro čisto izglajena izreka in dobra vokalizacija opravičujejo do najlepše prihodnjosti. Tudi njena maska je bila dobra, grajati bi mo-

rali samo njeno kmetskemu dekletu neprimerno obučeno. Vloga Maričina ni nikakor lahka in odštevši par nedostatkov, se je gospodična Novakova vzdržala cel čas na višini, in je v sceni, ko umira, dosegla vrhunec svojega igranja. Vendar je na več mestih govorila odločno veliko pretiho.

Njenega očeta, Krištofa Črnota, je igral g. Kalar ne samo dobro, ampak celo dokaj boljše, kot smo sploh pričakovali od njega, dasi od vsega početka nismo stavili premalih zahtev nanj. Videli smo ga doslej v štirih vlogah in bil je vsak pot drugi — in ves drugi je bil tudi kot Črnot v figuri, v glasu in kretnjah, tako spremenjen, da ga je bilo komaj spoznati. Da svoj glas spremeniti tako, kot je to storil g. Kalar in vzdržati ga skozi celo igro, ni lehkota, se razume ob sebi, kakor tudi, da ni posebna prijetnost z upognjenim hrbtiščem prekratati se skozi dolgi 2 predstavi. Nekoliko preveč se nam je zdela izražena veselost v prizoru, ko prešteva prištedene tolarje, katerih mimogrede več tisoč gotovo ne gre v tako malo vrečko. A to so malenkosti, ki izginejo ob sicer vseskozi dobro pogojenem nastopu tega nadarjenega igralca. Zvečer je igral veliko bolje kot popoldne, a tudi on je bil v sliki, ko zakopava denar, veliko pretih.

Kar smo že omenili ponovno o g. Potratu, kateremu je bila poverjena vloga Konrada, povedati moramo tudi

to pot: ni se poglobil v svojo vlogo, ampak igral je brez ognja. Ne da bi slabo igral, ali igra ni učinkovala prepričevalno in ni segala do srca, ker je svojo vlogo samo govoril, a je ne igral.

Gospodična Čatarjeva je Črnotovo sestro županjo vseskozi prav dobro pogodila in je dobrodušno varuhinja Maričino prav primerno karakterizovala.

Tudi gospodična Koreninica ni za njo prav nič zaostajala. Vendar bi želeli, da bi obe gospici na nekaterih mestih menj zadirljivo govorili, kar bi na poslušalca bolj simpatično vplivalo. Obema igralkama bi, kakor tudi gospodični Mrcini bi svetovali, da se čim prej odvadijo ljubljanskega dialekta, ki silno moti. Obe moči sta vrlo porabni, posebno za vloge, kot ste bili nedeljski. Za rezke, a obenem mehke značaje ste obe dobri pridobitvi. Ko se čez mesce pridruži k naravnemu talentu še rutina, boste moči, ki boste za komične starke, za rezko-komične in materinske vloge trdna opora Ljudskega odra.

G. Svetličič kot gostilničar je popravil svoj »manco« iz »Učenjaka« in bil pogodil svojo vlogo prav dobro v igri. Vendar ni bil v besedi svoji vlogi docela kos, kar se je opazilo pri popoldanski predstavi precej mučno.

G. Mrcina kot njegova žena je svojo kratko vlogo izvršila vseskozi dobro in pravilno, tako da si boljše ne želimo. Oba razpolagata tudi z dobrim

7 Francozov, 6 Avstrijcev, ozir. Ogrov, 4 Španci, 2 iz Nemčije, 3 iz Združenih držav, 1 Anglež, 1 Holandec, 1 Portugalec, 1 Australec, 1 Brazillec in 1 Belgijec. Razmerje Italijanov do Neitalijanov v kardinalskem kolegiju je torej 35 : 28.

Novi kardinali bodo:

1. P. Viljem van Rossum, rojen 1854 v Zwolle na Holandskem. Obljubo kot redemptorist je napravil 1874, v mašnika je bil posvečen 1879. 15 let je že v Rimu, izpočetka kot general svojega reda, pozneje kot konzultor svetega oficija. Veliko je delal pri kodifikaciji cerkvenega prava.

2. Pater Louis Billot, rojen leta 1846. v Mülhausnu v Eisacku. Jezuit je postal leta 1869. Leta 1885. je prišel v Rim, kjer je dociral na gregorianski univerzi 26 let dogmatiko.

3. Monsign. Giovanni Battista Lugari, asesor sv. oficija, je v zelo pozni dobi postal duhovnik. Odlikoval se je zlasti pri delih za kodifikacijo kanoniškega prava.

4. Monsign. Gaetano markgrof Bisleti, rojen 1866 v Veroli pri Rimu. L. 1884. je postal papežev nadkomornik, l. 1905. pa majordomus. Uživa posebno zaupanje Svetega Očeta.

5. Dr. Bourne, rojen 1861 v Claphanu, londonskem predmestju. Njegov oče je bil konvertit, mati pa Irka. Deloval je v dušnem pastirstvu v Londonu. Zdaj je nadškof westminstrski, to je primas Anglije. Imenovan je bil za primasa l. 1903. kot najmlajši škof na Angleškem.

6. Monsign. Francois Marie Rovérie de Cabrière, rojen 1830 v Beaupaire. Postal je l. 1874. škof v Montpelieru.

7. Monsign. Jos. Maria Cos y Machi6, rojen 1838 v Telano y Solones v dijecezi Santander. L. 1886. je postal škof v Mondonedo, l. 1889. je postal škof v Santiagu na Kubi. L. 1892. je postal nadškof v Madridu, l. 1901. pa nadškof v Valladolidu.

8. Monsign. Amette, rojen 1850 v Douville. L. 1898. je postal škof v Bayeuxu, l. 1906. titularni škof od Side, l. 1908. pa nadškof pariški.

9. Monsign. Franc Ksaver Nagl, rojen 1855 na Dunaju. Leta 1902. je bil imenovan za škofa v Trstu (preje je bil rektor Anime), l. 1910. koadjutor kardinala Gruscha, letos pa nadškof dunajski.

10. Monsign. Franc Bauer, rojen 1861 v Hrahovcu v olomuški dijecezi. 1863 je bil posvečen v mašnika, potem je postal profesor na olomuškem bogoslovju. L. 1882. je postal škof v Brnu, l. 1908. pa nadškof olomuški.

11. Monsign. Diomede Felcanio, rojen 1842 v Pescocostanzo pri Monte Cassinu. L. 1864. je kot frančiškan šel v Ameriko, l. 1889. je postal prokurator svojega reda. L. 1892. je postal titularni škof lariški in obenem delegat za Canado. L. 1902. ga je imenoval papež za delegata v Združenih državah.

12. Monsign. Antonio Vico je znan diplomat. Rojen 1867 v Agugliano v ankonski škofiji. L. 1877. je postal tajnik madriidske nunciature, pozneje

je prišel k poslanštvom v Carigradu, Parizu, Madridu in Lisabonu. L. 1897. je postal titularni nadškof in delegat v Kolumbiji, 1904 nuncij v Bruslju in 1907 v Madridu.

13. Monsign. Granito di Belmonte, napoljski plemenitaš, rojen 1851. L. 1894. je bil auditor pri nunciatu v Parizu, 1899 titularni nadškof in nuncij v Bruslju in 1904 nuncij na Dunaju, kjer je prišel zaradi Wahrmondove afere v konflikt z grofom Aehrenthalom in bil potem v Rim poklican.

14. Monsign. Farley, rojen 1856 v Bostonu. L. 1901. je postal pomožni škof v New Yorku.

15. Monsign. O'Connell, rojen l. 1866. v Bostonu. L. 1901. je postal škof v Portlandu, 1906 koadjutor v Bostonu, l. 1907. nadškof istotam.

16. Monsign. Dubillard, rojen 1845 v Franche Comté. Bil je prof. in ravnatelj semenišča v Besanconu, pozneje generalni vikar istotam. L. 1899. je postal škof v Quimperu, 1907 pa nadškof v Chamberyu.

17. Monsign. Basilio Pompili. Pompili je eden najučenejših prelato v kuriji. L. 1907. je nasledoval kardinalu de Lai kot tajnik kongregacije koncilov in je konzultor pri mnogih drugih kongregacijah.

K zborovanju za povzdigo tujskega prometa na Spodnjem Štajerskem.

Gospod državni poslanec dr. Benkovič je stavil nadalje več predlogov. Ko je začel govoriti slovensko, to ni bilo po volji dr. Weissu, ki je hotel dokazovati, da je razpravni jezik nemški. Stavil je te predloge, katere naj dež. zveza za tuj. promet pri vladi zagovarja: 1. Lok. železnica Rečička vas—Št. Janž, za katero so prej omenjena predela že zgotovljena, zahteva državno garancijo. Dežela naj prevzame večje število delezov. 2. Podaljšanje lokalne železnice Grobelno—Rogatec do Krapine; vlada naj začne zopet pogajanja z upravo ogrsko-hrvatskih državnih železnic. Za to pogajanje bi bil sedaj ravno ugoden čas. 3. Gradnja železnice Polzela—Motnik od kake primerne točke na železnici Ljubljana—Kamnik; stroški za to gradnjo se naj od države čimprej dovolijo ustavnim putem. 4. Na železnici Zagreb—Zidani most se naj uvede par novih vlakov. Glede uvedbe brzovlakov ni upati na kak uspeh, ker noče ogrsko-hrvaška deželna vlada dovoliti zvez z brzovlaki državne železnice v Zagrebu! 5. Iz Celja ali Zagorja se naj upelje zjutraj pred običajnim poštnim vlakom še en vlak, da bo mogoč hitrejši prihod v Gradec. Ravno tako bi se naj dosegla za vlak, ki vozi ob 7. uri 38 minut zjutraj iz Celja v Ljubljano, zveza z gorenjskim vlakom ob 9. uri 9 minut, ki bi dalje imel na Jesenicki zvezo s tržaškim brzovlakom. 6. Uvedba poštno-avtomobilskega prometa v gornjegrajskem okraju. Ugovor trgovinskega ministertva, da so ceste preozke in da bi se ne dalo izogibati, je ničev. Ceste so tam ravno

organom in sta podobnim vlogam popolnoma kos.

Grobokop Luka (g. Podbregar) je bil kot začetnik sicer precej nesiguren, tudi ni vedel, kaj naj počne s svojimi rokami, a vendar ni motil igre. Upajmo, da bo danes leto toliko napredoval, da bo vse drugače oživil vlogo grobokopa, kakor jo je včeraj.

Prav dober pa je bil g. Pavlin kot kmet Matija. Ta situacijska vlogica nikakor ni lahka; ali g. Pavlin je zadel pravi, naravni, pristrčni ton in je igral vseskozi primerno in brez pogreška. Motila je seveda njegova izreka, katero mora popraviti, ako hoče postati dober igralec.

Komparzerija je bila dobra in ni solistov motila. Vprizoritev slike na pokopališču je bila prav dobro inscenirana in za Ljubljano na čisto nov, jako efektan način.

Prihodnja predstava je drugo nedeljo, dne 14. t. m. in sicer **izvirna narodna igra »Dimež«, stih kranjske dežele**, za katero se dobe vstopnice od torka v »Katoliški Bukvarni« in ki je vsled svoje narodne snovi, posnete po resničnih dogodkih, vredna, da si jo vsak ogleda.

Omega.

Za naše fantje.

* **Krščanski vojak**, pouk slovenskim mladencem, ki so poklicani v vojaško službo. Maribor 1911. Spisal Valentin Rozman, c. kr. vojaški kurat.

Merodajni krogi so že mnogokrat popraševali: Kaj storiti, da nam naši fantje, ko se vrnejo od vojaštva, ne pri-

dejo nazaj brez vere in pravosti, ampak, da se vrnejo telesno utrjeni in po duhu boljši, ali vsaj ne slabši značaji, kot so odšli? Kaj storiti, da nam vojaška služba ne vniči toliko talentne energije, ampak jo goji in razvija? Kot prvi odgovor na to vprašanje smemo smatrati pravkar izišlo 119 strani broječo knjižico: »Krščanski vojak« od c. in kr. vojaškega kurata Val. Rozmana.

Pisatelj razpravlja v lepi in gladki slovenski besedi v 14. poglavjih o glavnih dolžnostih, ki jih vsebuje vojaški stan. Pomen, lepoto, vzvišenost, nujnost in pametnost teh dolžnosti dokazuje iz sv. pisma in sv. očetov, pa tudi iz vojaških predpisov, iz zdrave pameti iz izrekov slovečih modrijanov in vzgledov slavnih vojskovodij.

Knjiga nam slika posebno jasno svetost prisege in ljubezen do avstrijske domovine, povdarja nasproti namišljeni suvereniteti ljudstva od Boga izvirajočo avtoriteto cesarske krone, dokazuje bistvo in nujnost vojaške pokorščine, kaže vzgojevalno moč, ki je skrita v natančnem izpolnjevanju dolžnosti, opominja k krščanski kolegijski, ríše po zgledih največjih vojskovodij in najboljših vojakov, kako vojaški stan ne izključuje vere in molitve, ampak da sta obe najtrdnjeji temelji prave hrabrosti in vseh vojaških kreposti, svari naposled prepričevalno pred pogubnimi pregrehami pohotnosti, pijančevanja in samomora.

Knjiga je pisana jedrnatu. Marsikak kratek a duhovit in poljuden rek bo ostal vojaku neizbrisno v spominu.

Knjiga je vredna vsega priporočila tudi za našo mladinsko organizacijo.

Dr. Anton Zdešar.

take, kakor na primer cesta iz Vojnika na Dobrno in ta je dobra! 7. Uvedba telefonske zveze med Zidanim mostom in Zagrebom v Celju na eni, v Ljubljani na drugi strani. Graška trgovsko-obrtna zbornica o tej zadevi ni dala odgovora na vlogo! Končno je izrekel tudi zadovoljstvo nad prireditvijo tega zborovanja in upa, da se bo vsako leto ponovilo. Vsi predlogi so se soglasno sprejeli.

Celjski župan dr. Jabornegg je razlagal, da se je celjska mestna občina doslej zastonj trudila, zboljšati prometne razmere na Južni železnici. Kar se Celja tiče, nasvetuje, naj bi se društvo za povzdigo tujskega prometa zavzelo za to, da bi se dajale koncesije za avtomobilni promet zasebnikom tudi brez obveznosti, da bi vozili pošto in naj se vpliva na trgovsko ministertvo, da bi znižalo zahteve pri gradnji telefonskih zvez. Omenja akcijo mesta Celja za telefonično zvezo Šoštajn—Velenje—Dobrna—Celje. Vodja dobrnskih toplic dr. Hirbaum izreka še posebej željo glede te zveze. Inženir v Mariboru dr. Reischer je stavil iste predloge za zboljšanje jutranje zveze Sp. Štaj. z Gradcem, kakor dr. Benkovič; izrekel je še željo, da bi imel popoldanski sekundarni vlak iz Celja (ob 4.) zvezo s Ptujem in obratno oni, ki pride zvečer ob 7. uri v Celje. Poudarjal je važnost dobrnskih zvez z Ljubljano, Zidanim mostom in Zagrebom; kajti te proge so najkrajša pot iz Nemčije v Bosno. Iz Monakovega je po tej strani v Sarajevo 666 km, čez Dunaj, Budimpešto pa 957 km!

Zastopnika celjske sekcije »D. u. Ō. A.« dr. Kallab in odvetniški koncipient dr. Skoberne sta smatrala to zborovanje za primeren kraj, da sta pretakala bridke solze nad tem, da je nemško planinsko društvo zgubilo v Sav. planinah ves pomen in ugled. Slovenci so njiju izvajanja kratkoma ignorirali. Dr. Benkovič je ponavljal potrebo skupnega delovanja pri tej važni gospodarski panogi, kakor je tujski promet. Jako dobro je zavrnil oba vročekrvna možaka, ki sta hotela motiti zborovanje. Baron Wetschl je še izjavil, da bo centralna vlada rada podpirala delovanje društva za tujski promet na Spodnjem Štajerskem. Predavanje viteza Smetkowskega o varstvu domačih starin je zaključilo lepo in zanimivo zborovanje. N.

Italijansko-turška vojska.

Berolinska »Morgenpost« poroča iz Tripolisa, da so Turki in Arabci mesto Tripolis obkolili. Lahi tabore v polkrogu okoli Tripolisa, ne da bi se ganili in se omejujejo zgolj na to, da odbijajo sovražnika. Laški poveljnik je ukazal, da se morajo izprazniti na oazi Tripolis vsa stanovanja. Lahi nameravajo tudi posekati tukaj vse palme in oljke, da se ne bo mogel sovražnik za njimi skrivati. Če Lahi res to store, uničijo blagostanje tripoliške oaze za desetletja. O položaju v Tripolisu poročajo Lahi: Zadnja dva dni se je izkrcalo šest laških bataljonov in rezervne čete. Dne 1. t. m. ob peti uri popoldne je sovražnik zopet napadal, a le malo časa. Nadalje se poroča iz Rima, da je sovražnik 2. t. m. ob peti uri zjutraj streljal iz topov na Lahe. Iz Londona se pa poroča, da so pričeli Lahi 2. novembra bombardirati Tripolis. Lahi nočejo pojasniti, zakaj da je moralo laško vojno brodovje zopet bombardirati Tripolis; po laških poročilih je mesto vendar v rokah Lahov, in sami sebe menda vendar ne bodo pustili bombardirati iz laških topov. Londonsko poročilo o zopetnem obstreljevanju Tripolisa od strani Lahov kaže, da carigrajska poročila o laških porazih niso bila izmišljena. Laški listi zdaj zelo slave ženijskega poročnika Gavottija, ker je iz svojega aeroplana vrgel nekaj bomb na Turke.

Turških poročil, vsaj uradnih, ni. Iz Carigrada se zgolj poroča, da se med vojaškimi krogi trdi, da so osvojili Turki vodnjak Bumeliana. Če je to poročilo istinito, so Lahi navezani na vodo, ki jo mora dobavljati laško brodovje. Po carigrajskem poročilu je za Lahe nevzdržljiv tudi položaj v Begaziju. Turški generalni štab je baje dobil brzojavko, da so Turki gospodarji vseh šestih tripoliških utrdb in da se bijejo v Tripolisu neprestano poulični boji.

Čez Berolin se pa poroča iz Tripolisa, da se med Lahi strašno širi kolera in da je obolelo na njej več sto laških vojakov. Dne 1. t. m. je umrlo v tripoliški vojaški bolnišnici na koleri 25 vojakov. Kolera se širi tudi med Arabci in Turki. Iz Geneve je odšlo 1. t. m. v Tripolis 1000 mož.

Arabci nameravajo napasti Lahe v Eritreji.

Jahla, voditelj vsaj v Jemenu, poroča v Carigrad, da je prišel zdaj

čas, da se napadejo Lahi v Eritreji in da čaka na povelje odriniti z veliko vojno močjo v Eritrejo.

Gospodarski polom v Italiji vsled vojske.

Rimski list »Italia« objavlja seznam propadlih akcijskih družb, ki so napovedale konkurz radi vojne. Članek pričinja z besedami: Imamo hekatombo akcijskih družb, ki padajo skupaj, kakor hiše napravljene iz kart. Propadlo je osem akcijskih družb in sicer ena tkalnica v Cataniji, ena petrolejska čistilnica v Bologni, dve akcijski družbi v Milanu, ena tkalnica v Benetkah, ena tvornica sukna v Chio, ena cementna tvornica v Benetkah in en umetniški zavod v Florenci. »Italia« pripomni: Za en dan je to dovolj.

Mohamedanci v Egiptu proti ptujcem.

Iz Kaira se poroča: Poročila o turških zmagah v Tripolisu so povzročila v Egiptu nasilnosti proti Evropcem, osobito proti Lahom in Grkom. Lord Kitchener se je posvetoval s kedirom o položaju. Sklenila sta, da zazdaj še ne nastopi armada v Aleksandriji. Na tisoče Egiptčanov se vali po ulicah in slavijo mohamedanske zmage čez Italijane. Evropske trgovine obmetavajo s kamni, trgovce psujejo in pretepajo. Italijani in Grki se morajo braniti, ker nastopajo Egiptčani že z orožjem.

Laške krvoločnosti v Afriki.

Dne 25. oktobra je poročal dopisnik berolinskega »Lokalanzeiger« o laških grozodejstvih takole: Navesti hočem le nekaj slučajev in pripomnim, da jamčim za vsak slučaj. Neki Arabec je zajemal na oazi z voličem vodo iz vodnjaka. Pridejo laški vojaki, ki ga zapode. Arabec hoče izpreči vola, a Lahi tega ne trpe in usmrte reveža z bajoneti. Trije slepci, ki se skupaj drže za roko, hodijo tipaje ob steni. Gruča bersaglieroev pride izza vogala in nima nujnejšega posla, kakor da slepce usmrti. Trije otroci beže iz oaze proti svetemu grobu, kjer stoji laška straža, ki prične hitro streljati na otroke, katerih najstarejši je star komaj osem let. Očeta teh treh otrok so Lahi zaprli. Nekega mesarja so laški junaki, ko je izvrševal svoj posel, z lastno sekuro ubili. Neki mož gre s trga. Lahi ga ustaviijo, preiščejo, mu vzamejo denar in ga ustrelje. V Lokri so Lahi ustrelili neko rodbino, ki je štela 20 oseb. Na cesti v Gergariju sta jezdili dve ženski na veljblodih. Lahi zahtevajo, da naj se ustavita; ker sta jezdili naprej, so ju ustrelili. Neko drugo žensko so Lahi zaklali z bajoneti, ker ni dopustila, da bi ji bili Lahi raztrgali pajčolan raz obraza. Nekega popotnega derviša so Lahi ustrelili, ker je prosjačil. Neki 12letni deček je stal pri vodnjaku, kar prično Lahi iz zasede streljati nanj in ga ustrelje. Na trgu kleči in plače neka vdova ob truplu svojega mrtvega moža. Lahom to ni všeč in jo ustrelje. Pretresljivo je tudi poročilo sotrudnika berolinske »Tägliches Rundschau«, ki je bil navzoč ob usmrčenju Mouka, kavasa nemškega konzulata, ki je bil vsled napada na Lahe od laškega vojnega sodišča obsodjen na smrt. Vsesti se je moral na seno obrnen z obrazom proti steni. Za njim se je postavilo devet mož, ki so streljali vsak zase. Ko je bilo oddanih vseh devet strelcev, je mož še mirno sedel na senu in molil. Deset korakov oddaljeni laški vojaki so streljali tako, da so švigale broglje nad meter proč od cilja. Šele ko so Lahi oddali 19 strelcev je mož padel, a morali so še dvakrat ustreliti iz revolverja, predno je bil mrtev. Turinska »Stampa« objavlja strašne podrobnosti, kako so morili Lahi Arabce. Ker Lahi ne morejo ukrotiti mož, so dozdzaj že ustrelili nad tisoč žena.

Dopisnik milanskega »Secolo« piše: Arabci so sovražni Lahom, kar ni nič čudnega, ker so Lahi brez usmiljenja morili. Ti vstaji umirajo hladnokrvno. Bil sem navzoč pri nekaterih usmrčitvah. Nekega moža in njegovo ženo je obsodilo vojno sodišče na smrt, ker so dobili pri njih orožje. Nista bila prestrašena. Držala sta se za roko. Častnik ukaže ustreliti moža. Žena drži roko že mrtvega moža in pogumno čaka, kdaj pride vrsta na njo. Druga žena in njeni možgani poškrope zmešani z vodo zemljo. Na to so ustrelili nekega starčka in nekega mladeniča in končno pa neko staro.

Mohorjani — »Slovenska Straža«
Vas kliče! Pri sprejemu Mohorjevih knjig daruj vsak večji ali manjši znesek »Slovenske Straže«

NOVA VLADA

Sinoči je predložil grof Stürgkh vladarju ministrsko listo. Ker dr. Braf ni hotel prevzeti poljedelskega ministrstva, ga bo vodil začasno Zaleski. »Wiener Zeitung« objavi imenovanje nove vlade v soboto.

O načrtih nove vlade piše »Fremdenblatt«: Vlada bo pozvala vse deloljubne stranke, naj sodelujejo pri rešitvi vsakratnega omejenega delovnega programa. Nova vlada se tako sestavi, da se ne more nobena večjih strank postaviti na negativno stališče. Listi poročajo, da ostane dr. Hohenburger v ministrstvu na cesarjevo željo. Klofač izjavlja, da nova vlada brez Čehov ne bo izvedla nobene večje akcije v zbornici. »Czas« pa pozdravlja novo vlado v imenu »Poljskega kola«. Odstopivšemu baronu Gautschu je podelil cesar kakor se trdi v parlamentarnih krogih, briljante k Štefanovemu redu. Z Dunaja se še poroča, da postane koroški deželni predsednik brat novega ministrskega predsednika, dvorni svetnik graškega namestništva Ferdinand grof Stürgkh, baron Widmann pa moravski namestnik.

VOJAŠKE VESTI.

»Zeit« poroča, da so se 2. t. m. izdale dispozicije za izpremembe garnizij spomladi. Nasproti dosedanji navadi se izpremembe garnizij ne objavijo in sicer na zahtevo zunanjega ministra Aehrenthala, ki se boji, da bi bila »uzaljena« Italija. »Zeit« objavlja izjavo nekega generala, čes da je z vojaškega stališča brezmiselno zakrivati izpremembo posadk, ker mora tisoče oseb že zdaj izvedeti za izpremembe. General je zlobno pristavil, da hoče skrbeti Aehrenthal najbrže za to, da zasluži lahko brez velikega truda zaupniki tujih držav veliko denarja, ker bo igrala vojna uprava skrivalnico.

ČUDEŽ NA OGRSKEM.

Koadjutor zagrebškega nadškofa dr. Bauer se je mudi meseca julija v Osijeku. Ko je odpotoval, je interveniral podpredsednik sabora, da naj se odkaze koadjutorju poseben žel. voz. V postajni pisarni je govoril hrvaško, a uradnik je zahteval mažarščino. Podpredsednik sabora se je zato brzojavno pritožil pri trgovskem ministru. Po dognani preiskavi je bil uradnik kaznovan, trgovinski minister je pa izdal ukaz, da mora biti na hrvaško-slovonskih progah nastavljenih dovolj uradnikov, ki znajo hrvaško in ki morajo občeovati z občinstvom hrvaško.

Dnevne novice.

+ O bosenskih in dalmatinskih železnicah je napisal za »Narod« dolgo klobaso znani njegov dunajski poročevalec Kramar. S pritajenim veseljem oznanja svojim vernim bravcem, čes, da z liško železnico ne bo nič in da je pokopano s tem prizadevanje poslancev S. L. S. Kaj je na stvari, povzamejo lahko naši čitatelji iz včerajšnjega telegrama. Značilno pa je za liberalnega žurnalista, da mu je ljubše — če se izrazimo v njihovem tonu — »naj raje vse hudič vzame«, kakor da bi se po zaslugi poslancev S. L. S. izpeljala kakršna stvar, ki bi imela koristiti ravno Ljubljani. Liška železnica bo vsaj deloma vrnila Ljubljani, kar je izgubila vsled bohinske železnice. Seveda dični ljubljanski zastopnik dr. Ravnihar, ki v dvomljivi družbi zabavlja po ljubljanskih oštarijah čez S. L. S. in ki ima navado po dr. Kramarju raztrobiti »urbi et orbi« tudi vprašanja in interpelacije, ki jih sploh stavil ni, ta dični konvertit v parlamentu svojih ust niti odprl ni, ko se je razpravljati nujni predlog Dubljič-Jarc, dasi je šlo za liško železnico, ki je za Ljubljano življenjskega pomena. Ljubljana ima pač poslance širokoustneže, ki vpijejo, kjer ni treba in jih nihče ne posluša, ki pa molče, kadar bi bilo treba govoriti resno besedo. Nam je to prav, bo vsaj prej objelo njihove volilce — bridko razočaranje.

+ Nemški kapital na Hrvaškem. Že doslej so nemški naseljenci na Hrvaškem — kakor na Ogrskem — dobivali marsikako pomoč iz Nemčije, od koder so jim prihajala obila sredstva za vzdrževanje šol, društev in drugih ustanov. Sedaj pa so Nemci v Slavoniji in Srijemu pozvali Južnonemško banko, naj svoje delovanje poleg Ogrske razširi tudi na Hrvaško; banka je takoj sogodila tej želji in sklenila, da bo dala na Ogrsko in Hrvaško do 80 milijonov hipotekarnih posojil po 5 odstotnih obrestih — pa samo Nemcem. Izračuna se lahko na prste, koliko hrvaške zemlje bo s tem zopet prešlo v tuje roke. — Da se je z istim namenom v Osijeku snovala mažarska agrarna hranilnica z velikim osnovnim kapitalom, ki ga v kratkem zvišajo, smo že poročali.

Baron Gautsch.

Grof Karel Stürgkh.

+ Umrl je v Trstu č. g. Anton Hrovatin, vpokojeni župnik cerkve sv. Jakoba v Trstu. — Umrl je v Trstu 34 let stari Josip Marc.

— Kat. slov. izobraževalno društvo pri D. M. v Polju naznanja, da se v nedeljo, dne 5. t. m., ponovi igra »Divji lovec«, in sicer pol 4. uri popoldne v »Ljudskem domu« pri D. M. v Polju. Sedeži prve in druge vrste po 1 K, tretje, četrte in pete vrste 60 h, ostali sedeži po 40 h. Stojlišča 20 h. Med odmori svira domača orlovska godba. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

— Vlom v cerkvi pri D. M. v Poju. Včeraj popoldne je neki krog 20 let stari uzmovič vlomil v nabiralnik v tukajšnji cerkvi. Ker je pa bil pri tem poslu preveč glasan, ga je čula cerkovni-kova žena, ki je poklicala ljudi, ki so uzmoviča prijeli in ga izročili v varstvo orožnikom, kateri so ga oddali tja, kamor spada.

— Metliško pošto so okradli dne 1. novembra. Poštni voznik je vozil ta dan zjutrajno pošto iz Novega mesta čez Gorjance v Metliko. V vozu se je peljalo tudi nekaj potnikov in za praznike tudi 10.000 (deset tisoč) kron denarja v vreči, v katero so bili spravljene tudi vsi časniki. Ta vreča je bila spravljena v ozadju voza pod ključem. Čez Gorjance pa se je priplazil premeten tat in je odnesel vrečo z denarjem in časniki. Kako je do nje prišel, se še ne ve. Ali je bila skrinjica odprta ali le slabo zaprta, ali je morda celo imel ponarejene ključke, se še ne more vedeti. Poštnega voznika so zaprli, najbrže bo pa on pri stvari popolnoma nedolžen, saj drugače ne bi bil prišel z vozom v Metliko.

Na poštнем uradu v Rudolfovem, od koder se je poslalo omenjenih 10.000 kron, sta imela dotičen večer nočno službo en uradnik in en sluga. Slugo so kot sumljivega zaprli, ker se govori, da je on vrečico z denarjem iz urada na voz prenesel. Tatvino je pa moral izvršiti človek, ki so mu bile razmere na poštнем vozu dobro znane in ki je vedel, da se v Metliko toliko denarja pelje.

— Slovenca ubil v Ameriki električni tok. V Courtney, Pa., je ubil električni tok slovenskega rojaka Franca Mrovlja, po domače Kula, doma iz Pleasant Walley, Pa.

— Prememba posesti. Kakor se poroča je prešel grad Mokronog na Dolenskem v roke šolskih bratov. Poslopje se bode primerno adaptiralo v šolske namene.

— Nov most čez Krko. Na okrajni cesti Straža—Toplice se bode podrl stari lesen most čez Krko. Sežidal se bode moderen železni most. Stroški so proračunjeni na 120.000 K.

— Ponesrečeni deček. 7letni posestnikov sin Janez Grašič iz Huj je šel v ponedeljek v spremstvu svoje 4letne sestrice v Kranj. V bližini tovarne za milo je padel črez brv v Kokro in utonil.

— Zavarovanje goveje živine na Goriškem. Deželnih zavarovalnic za govejo živino je sedaj ustanovljenih na Goriškem — Gradiščanskem 100.

— Štirideset let župan. G. Anton Klančič, župan v Podgori na Goriškem, bo praznoval te dni 40letnico županovanja. Župan Klančič je bil dolgo vrsto let pristaš S. L. S. in deželni poslanec. Sirenski glasovi nasprotnikov in njih kričavost ga je odvrnila od S. L. S., da je pristopil k liberalni.

— Pаметen mestni sklep. Kolinski mestni obč. svet je nedavno predlog, naj se ustanovi skupno kopališče za oba spola ob Reni, odklonil in sklenil, da se imata napraviti ločeni kopališči. S tem je kolinski občinski svet pokazal, da ima nekoliko več zmisla za dostojnost in javno moralo, kakor n. pr. dunajski občinski svet, kojega krščansko-socialna večina je svojčas z velikim navdušenjem sklenila, da se napravi takozvani »Gänsehäufel«, koder se, kakor znano, dogajajo prizori, ki jih vsak pošten Dunajčan obsoja. Seveda, slo se je za čim večje dohodke, in to je res, da se pri »Gänsehäufel« dela velik dobiček. Samo če je to v ljudski prid, to je drugo vprašanje.

— Velika tovarna za vreče z osnovnim kapitalom nad 2 milijona kron se osnuje v Osijeku.

— Prvo tovarno žigle na Hrvaškem sta otvorila letošnje leto brnski odvetnik dr. Schratter in brnski veleindustriječ Bloch v Vrbovskem. Ista name-ravata v Vrbovskem v kratkem otvoriti tudi tekstilno tovarno.

— Prva veletrgovina v Zagrebu. Tvrdka Kastner in Oehler v Zagrebu razširi svoje poslovanje v veletrgovino (Modewarenhaus) ter se naseli v vseh prostorih dosedanjega hotela »K caru avstrijskome«.

— Vzpenjača na Učko. Železniško ministrstvo je dun. podjetju »Union« za eno leto podaljšalo pooblastilo za tehnična predela za gradnjo vzpenjače iz Lovrana na Učko.

— Društvo bančnih ravateljev v Zagrebu se je nedavno osnovalo v svr-ho enotnega skupnega postopanja glede uradnih ur, sporov z uradništvom in tako dalje.

— Novo tovarno kandi in čokolade sta ustanovila v Zagrebu S. Deutsch in J. König. Tovarna je opremljena z modernimi stroji in električnim obratom.

— Ponočna rabuka. V petek ob 2. uri in pol ponoči je prišlo na pomolu Sv. Carla v Trstu do prepira med dvema gospodoma, ki sta imela v družbi neko gospodično, in uradnikom mestnega stavbenega urada Franca Fonda, ki se je bil prisedel v odsotnosti enega gospodarja k gospodični. Med prepирom je vrgel eden spremljevalcev gospodične, Artur Langenhan iz Gothe na Nemškem, Fondo tako silno na tla, da si je ta pretresel možgane. Tudi Langenhan je odnesel bodljaj z nožem v glavo. Obvezali so ga na rešilni postaji in obdržali v zaporu.

— Nasilnež. V torek so aretirali v Trstu 25letnega dninarja Hijacinta Toniatio iz Trsta, ki je v neki zloglasni hiši v ulici San Filippo razgrajal in ranil tam stanujočo Agnes Turk na roki.

— Poizkus samoumora. V torek popoldne je spil 24letni gostilniški sluga Mihael Buliak v Trstu v samoumornem namenu solno kislino. Vzrok je neznan.

— Razkri je premogovih zalog. Z ozirom na govor znamenitega angleškega naravoslovca Ramseya, ki smo ga omenili v podlistku v torek, je zanimiva vest, ki jo razglasa državni tajnik poljedelskega ministrstva v Washingtonu: Departement je odkril v okrožju zapadnih držav tako mogočne premogove zaloge, da je mogoče z njimi pokriti potrebo vseh Zjedinjenih držav.

— Puška v rokah devetletnega otroka. Kakor smo že svoj čas poročali, je bil prijel slučajno devetletni sin Josipa Vinklerja v Lokovcu za puško ter jo nameril na dekle Veroniko Humarjevo. Deček se je hotel seveda le igrati, ali puška je bila nabasana in ko jo je sprožil, je zadel omenjeno dekle, ki je nato umrla. Radi tega nesrečnega slučaja se je moral zagovarjati pred goriško okrožno sodnijo dečkov oče Josip Vinklar, ki je bil obsojen na deset dni zapor.

— Brzojavke v Turčijo turška vlada za časa sovražnega razmerja med njo in Italijo kontrolira. Vsi tedaj se brzojavke s ključci in šiframi ne dostavljajo. Tudi za trgovske brzojavke velja ta določba.

— Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovincem je danes najpri-ljubljenejši kavni prídadek na Sloven-skem, ker je najboljši, ker je edino doma-če blago te vrste in poleg tega še na prodaj v korist obmejnim Slovincem. Z ozirom na to, da se zdaj sladkor vedno bolj draži, ne bo odveč, če povdari-mo, da rabi kava iz Kolinske kavne primesi v korist obmejnim Slovincem veliko manj sladkorja.

— Tkalci v prisilni delavnici. Večkrat se sliši, da ne vedo ljudje kam prejo poslati, da se jim izdela platno. Ker tkalcev na deželi ni, in da se ljudem ustreže, sprejema deželna prisilna delavnica vsako vrsto preje in delo natančno tako izvršuje, kakor posestnik zahteva. Preja naj se pošlje po železnici na naslov: Deželna prisilna de-

lavnica v Ljubljani. Izdelano blago se pošlje na dom.

— Mesarji v Gorici bodo imeli od 1. novembra t. l. mesnice do 6. ure zvečer odprte. Ob sobotah bodo mesnice odprte do 10. ure ponoči. Ob nedeljah in praznikih pa bodo mesnice cel dan zaprte.

— Pri občinskih volitvah v Dobu 30. oktobra sta nastopili, kakor je že dandanes navada, dve stranki. Uspeh: vsaka si je priborila po šest odbornikov. Lahko bi bili dobili večji uspeh nad nasprotniki, če bi nekateri volilci poznali malo več edinstvi, če bi ne hotel imeti vsak svojih kandidatov. Le v edinstvi in složnosti v stranki je zmaga!

— Iz št. Vida nad Ljubljano. »Mlinar in njegova hči«, žaloigra. To staro, a še vedno novo in lepo dramo uprizori Blaž Potočnikova čitalnica v dvorani pri Cebavu v nedeljo dne 5. novembra. Vabimo tudi občinstvo iz okoličanskih krajev, ker je začetek že ob pol 4. uri popoldne, torej konec že okrog 6. ure zvečer.

— Smrtna kosa. Iz Loža nam poročajo: Dne 31. oktobra smo spremili k večnemu počitku tukajšnjega cerkovnika Jakoba Znidaršič p. d. Špikarja. Bolan ni bil niti en teden. Poznal ga je gotovo vsak, kdor je kdaj služboval v naši dolini. Kako priljubljen je bil, kaže veliko število prijateljev, ki so ga spremili na zadnji poti k sv. Roku.

— Dopisniku »Slov. Narod« in »Slov. Doma« iz Košane. Po nasvetu župnikom smo se ravnali pri sestavi volilne liste tako: Vse Košance smatramo za dobre katoliške može, če niso, se bo pokazalo sedaj ob volitvah. Samo dva sta se vedno skazala očitno kot liberalca: Magajna z Buj in M. Ambrožič iz Nove Sušice. Prvi prodaja liberalizem na tak način po gostilnah, da je sedaj zapeljanim volilecem prav žal, da so ga volili. Drugi pa je edini pri starem odboru zabavljaj čez deželni odbor, ko se je šlo za prošnjo za podporo od istega in rekel: »Naj dajo, saj imajo milijone.« Škoda, da tega niso dali na zapisnik, gotovo bi bili dobili v občinsko blagajno tisoče. Sploh pa zite, da boste čisto nedolžne može spravili v zapor! Jeza kajne!!

— Iz Koroške Bele. Občinske volitve za občino Koroška Bela se vrše dne 13. novembra od 9. ure dopoldan do 3. ure popoldan. Pristaši S. L. S. na delo!

— Društvo slovenskih profesorjev bo imelo setanek v soboto, dne 4. novembra ob pol 8. uri zvečer v pricestni sobi hotela »Tratnik« (Sv. Petra cesta). Poročal bo 1. gospod dr. Z m a v c o deputaciji Državne zveze v ministrstvih, 2. dr. Ilešič o današnjih težnjah srednje šole raznih slovanskih narodov po priučenju kakega drugega slovanskega jezika. Na obilno udeležbo vabi odbor.

— Slovenec umrl v Ameriki. V Indianapolisu, Ind., je umrl slovenski rojak Fran Smerdel iz Kala pri Št. Petru na Notranjskem.

— Napaden urednik. »Obrotnički viesnik«, glasilo Zveze hrvaških obrtnikov, je na podlagi listin dokazal ne-reelno manipulacijo takozvanih zavarovalnih društev, zlasti »Balkana«. Na vse to se te zavarovalnice niso v javnosti nič oglasile, pač pa so v soboto zvečer peteri člani ravnateljstva »Balkan« v neki zagrebški kavarni zavratno napadli z batinami odgovornega urednika omenjenega lista. Taki dokazi pa javnosti nasproti seveda ne bodo držali.

— Državna trgovska šola v Dubrovniku se otvori prihodnje šolsko leto.

— Roparski napad pri Sarajevu. Dne 22. m. m. so v Jarčidolu pri Sarajevu štirje mohamedanci napadli večjo mestno družbo, hoteč jo oropati. Razbojnike je pregnal nek lovec z nabito puško.

— Osješka ljudska kuhinja za šolsko mladino. Odbor osješke ljudske kuhinje je sklenil, da bo od 1. novembra letos vsak dan brezplačno dajal kosilo 36 revnim šolskim otrokom. Otroci bodo od 11. dopoldne do pol 2. popoldne v gorki dvorani pod skrbnim nadzorstvom.

— Umrl je na Dunaju Franjo Arnold, bivši javni beležnik in občinski svetnik zagrebški.

— Umrl je v Selnici na Dravi gosp. Maks Zinnauer, bivši oskrbnik pivovarne Reininghaus.

— Cestnega rovarja so prijeli. Na glavni cesti proti Ljubljani je prijel orožnik blizu Škofljice 26letnega brusarja Dominika Močnika iz Modria v Italiji. Močnik je v Šmarju napadel več ljudi z roparskim namenom. Nasilni mož se je orožniku močno upiral in ga je ukrotil šele s pomočjo drugih ljudi. Roparja so izročili deželnemu sodišču.

Kupujte le vžigalice: „U korist obmejnim Slovincem“

— **Dobra letina.** Od 23 prezimljenih čebelnih plemenjakov je dobil letos župnik Lakmayer v Predvoru 61 rojev in 432 kg krasnega medu.

— **Loterijski dobitek.** Glavni dobiček 300.000 K dunajske komunalne loterije je zadel srečka št. 5 serija 1135. Glavni dobiček saške loterije 600.000 K pa srečka št. 6 serija 7510. Glavni dobiček italijanskega rdečega križa je dobila srečka št. 24 serija 4936.

— **Tečaj za knjigovodstvo na Bledu** pripravlja zavod za pospeševanje obrti v zvezi z obrtno zadrugo za blejsko okolico in Bohinj na Bledu. V tečaju se bo podučevalo šest do osem tednov dvakrat na teden v triurnih predavanjih. Učilo se bo nekoliko trgovske korespondence ter enostavno knjigovodstvo, kakor ga rabijo samostojni obrtniki v svojem prometu. Sprejelo se bo v tečaj k večjem 25 zglasencev in naj se zgasi za sprejem pri načelnstvu obrtne zadruge za blejsko okolico in Bohinj na Bledu ali pa pismeno v pisarni zavoda za pospeševanje obrti v Ljubljani. Pouk v tečaju se bo začel 9. novembra ob 2. uri popoldne.

Ljubljanske novice.

lj **Predavanje v »Rokodelskem domu«.** V nedeljo, 5. t. m., ob pol 11. uri popoldne, bo predaval v dvorani »Rokodelskega doma« gospod ravatelj ing. Vlad. Remec o namenu in delovanju zavodov za pospeševanje obrti. Predavanje bo za vsakega obrtnika, bodisi mojstra ali pomočnika, zanimivo in poučno. Naj nihče ne zamudi ugodne prilike, ampak vsak zaveden obrtnik naj pride k predavanju, da se pouči o obsežnem, za vsakega obrtnika koristnem delovanju zavodov za pospeševanje obrti.

lj **Glasbeni večer »Ljubljane«** se v nedeljo ne more vršiti, ker je že obljubljeno »Slovensko Filharmonijo« vzel gospod Govekar za opero.

lj **Vaja moškega zbora »Ljubljane«** se vrši danes v društvenih prostorih in ne v »Ljudskem domu«.

lj **Posvečenje altarja.** Prihodnjo nedeljo bo prevzvišeni knezoškof v tukajšnji frančiškanski cerkvi posvetil nov oltar svetega Frančiška, ktere ga je zamislil III. red v sponim 700letnice ustanovitve reda svetega Frančiška. Ob tridesetih na 8. uro se prične posvečenje, ob 9. uri bo prevzvišeni pridigoval, potem pa imel pontifikalno sveto mašo in Te Deum. Načrt za altar je naredil arhitekt stavbeni nadsvetnik pl. Vancaš, altar je izdelal kamnoseški mojster Al. Vodnik, podoba sv. Frančiška je slikal Fritz Kuntz v Monakovem, sohe sv. Ludovika, sv. Elizabete in dveh angelov vrhu altarja z redovnim grbom, so delo akademičnega kiparja J. Zajca, vratca tabernakeljnova je pa izdelal J. Kregar. Celo delo se lepo harmonično zлага in bo vzbudilo občno zanimanje in priznanje.

lj **Gospod magistratni komisar.** Danes se zgodaj zjutraj se je po Kongresnem trgu opotekal nek rodoljub iz dežele in nahrulil tam mestnega delavca. Ker se mu je ta postavil v bran je tujec začel nad njemu rasti in končno izjavil, da je magistratni komisar. Stražnik pa je sitneža povabil na osrednjo stražnico in skoro gotovo bode imel opraviti z magistratnim komisarjem, ker se je izkazalo, da je možakar doma nekje iz Notranjskega, kjer te šarže ne eksistirajo.

lj **Komorni koncert** Ševčikovega kvarteta iz Prage v nedeljo, dne 12. novembra, bo podal ljubljanskemu občinstvu umetniški užitek najvišje vrste. Kvartet, čigar primarij je Bohuslav Lhotsky, slovi po Evropi kot enakoverden slavnemu češkemu kvartetu, čigar primarij je Hofmann. V zadnjih štirih letih je koncertiral ta kvartet v največjih evropskih mestih in žel brezprimerno slavo. V Ljubljani bo izvajal: Dvořakov kvartet v g-duru, Glazunov kvartet v a-molu in Beethovnov kvartet v f-duru, op. 135, sama dela najvišje glasbene genialnosti, popolnosti in najidealnejše lepote.

lj **Na južnem kolodvoru** izvršujejo baje tehniki nekatere načrte, ki se tičejo južnega kolodvora oziroma proge Prezidava in razširjavo kolodvora se pa baje izvrši čez kakih — sedem let. To je pa spet tista nesrečna — Hribarjeva številka!

lj **Salezijanski zavod na Rakovniku.** Cerkevno slavlje povodom 10letnice otvoritve salezijanskega zavoda se vrši v sledečem redu: V nedeljo, dne 5. novembra, ob 3. uri zjutraj daruje prvo sveto mašo vrhovni predstojnik salezijanske družbe veleč. g. Pavel Albera, ob 10. uri ima slovesno cerkevno opravilo mil. g. dr. Sebastijan Elbert, prošt novomeški. Popoldne ob pol štirih ima pa govor in blagoslov prevzvišeni knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič.

lj **Za stalnega zaprišeženega sodnijskega izvedenca** za stroje in strojne naprave imenovalo je c. kr. deželno sodišče inženirja Vladimir Remca, ravnatelja zavoda za pospeševanje obrti v Ljubljani.

lj **Umrli** je v tukajšnji hiralnici 20 let stara usmiljena sestra Pavla Spinčič. Navadna bolezen teh redovnic — jetika — je naredila mlademu življenju v najlepšem cvetju let neizprosno konec. Pogreb je bil danes ob 4. uri popoldne. N. v. m. p.

lj **Tujski promet v Ljubljani.** Meseca oktobra je prišlo v Ljubljano 6305 tujcev — 815 manj kakor meseca septembra in 30 več nego lani meseca oktobra. Nastanilo pa se jih je v hotelu Union 1406, Slon 1264, Lloyd 575, Cesar avstrijski 344, Ilirija 250, Južni kolodvor 197, Štrukelj 188, Malič 185, Tivoli 159, Tratnik 112 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1625.

lj **Pri novemborskem avancementu** sta bila imenovana za nadzdravnika asistenta — zdravnika dr. Benjamin Ipavic in dr. Mauricij Rus, oba pri 27. dom. pešpolku.

lj **Skrajna predrznost.** Ko je šla sinoči ob 6. uri soproga ravnatelja zemljiške knjige g. Amalija Ločnikova mimo pehotne vojašnice, je na vogalu godbenega paviljona stal okoli 18 let stari fant. Prišedši mimo skoči k nji ter pogradi ročno torbico z namenom jo ukrasti. Ker se je pa pri torbici jermen odtrgal in jo je dama obdržala, hkrati pa zavpila, se je mladi lopov prestrašil in zbežal, kar so ga nesle noge po Škofji ulici proti šentpeterskemu mostu. Policijske poizvedbe so ostale do sedaj brezuspešne.

lj **Goljuf.** Ko je včeraj nesel 10letni deček Ivan Klepec na pošto denar, ga je na glavni pošti na stopnjicah srečal nek okoli 15 let stari deček, mu vzel denarnico iz rok, vzel iz nje bankovec za 10 kron ter mu rekel, da ga gre menjati in izginil brez sledu.

lj **Goljufica.** Minuli teden je prišla vprašat v neko posredovalnico za službe neka brezposelna služkinja, ki je stanovala na Selu. S posredovalko se je zgovorila, da je zadovoljna iti v Petrinje ter dobila 10 K potnine. Dekle pa ni odpovala, marveč je denar lahko misljen po gostilnah zapravila. Te dni je pa posredovalka zasačila na Zaloški cesti goljufico, kjer ji je naglo smuknila v neko gostilno, hoteča se s tem izogniti usodi, a stražnik jo je kmalu izvohal in aretoval.

lj **Nagrado** 52 K 50 vin. je dobil od deželne vlade Ferdinand Vovko v Sp. Šiški, ker je rešil pri kopanju gđ. Cecilijo Sadar z lastno življenjsko nevarnostjo iz Save.

lj **Dolžna knjižica ukradena.** V neki gostilni je bila ukradena knjižica v kateri je imel gospodar vpisanega do 200 K dolga.

lj **Prošnja.** V Pulju živi Slovenka, koje mož je storil nesrečno smrt in zapustil bolno ženo s štirimi otroci, ki so vsi nepreskrbljeni. Žena je zato v najhujši revščini in si ne ve drugače pomagati, kakor da potom mene prosi usmiljena srca, naj ji za silo pomagajo vsak po svoji moči; plačnik bodi Bog. Jaz se tem potom obračam do dobrih ljudi, da revji pomagajo z majhnim darom, ki se bo pa njej veliko poznal. Kdor more in rad da, naj meni prinese ali pa pošlje in naj bo gotov iskrene zahvale od one reve in od mene. — Fr. Terseglav, urednik »Slovenca« v Ljubljani.

lj **Kolo ukradeno** je bilo včeraj zjutraj iz veže hiše meščanske imovine v Lingarjevi ulici bančnemu uradniku g. Jožefu Suschniku. Kolo je »Styria« tvrdke Jax, črno pleskano, ima bolj ravno krmilo, zvonec je svetel in ima ime Jax. Kolesi pa sta imeli zelene obroče. Tovarniško število ima 153.922 ter je vredno 300 K. — Zvečer je bilo pa na Marije Terezije cesti raznašalcu častnikov Aleksandru Lukežu ukradeno črno pleskano »Puchovo« kolo prostega teka, ki je imelo belo policijsko število na zelenem polju 893, tovarniško pa 45.100, vredno 100 K.

lj **Našla** se je ženska ura. Dobi se jo v Studentovski ulici št. 2, III. nadstropje.

Razne stvari.

— **Zrakoplovstvo.** Včeraj popoldne je podvzel Zeppelinov zrakoplov »Schwaben« pot iz Potsdama v Berlin. V ladji so se nahajali med drugimi saski prestolonaslednik in grški princ Jurij. Pot je iztekla gladko.

Krvava poroka ciganov. V Hozuazso na Ogrskem se je vršila poroka cigana Tezlasa. Ko so svatje mnogo pili, so se sprli in stekli. V pretepu sta bila nevesta in njen oče tako ranjena, da sta zvečer umrla. Smrtnonevarno ranjenih je tudi še pet drugih svatov.

Napad na brzovlak. Blizu postaje Lodi je bila vržena na brzovlak bomba, ki je poškodovala več železniških voz. K sreči ni bil nihče poškodovan. Sodijo, da so vrgli bombo anarhisti, ker se je vozilo v vlaku veliko častnikov in vojakov, določenih za Tripolis.

Pivovarna se podrla. 50 delavcev ponesrečilo. V Le Meriotu se je podrla pivovarna, ki so jo gradili. Nad 50 delavcev je podstih. Zvečer so izvlekli izpod razvalin 5 mrličev in 8 ranjencev.

Baronica se zastrupila. Znana dunajska gledališka igralka Ani Dirken, baronica Hammerstein, se je iz neznanih vzrokov poizkusila zastrupiti. Boje se, da umetnici ne vzdrže življenja.

Žrtve dela. Pri stavbi neke nove pivovarne v Le Meriotu se je stavba podrla. Podstih je nad 50 delavcev. V Pistijanu sta trčila skupaj dva tovorna vlaka. Ranjen je bil nevarno en železničar.

Podraženje vrvarskih izdelkov. Avstro-ogrške vrvarske tovarne so zopet podražile svoje izdelke.

Roparski napad v vlaku. Iz Prage poročajo, da so v zadevi roparskega napada dveh mladih fantov v praškem brzovlaku na poročnika Wolfsberga iz Časlave vsa poizvedovanja ostala za storilcema brezuspešna. Policija je mnenja, da ima opraviti z dobro organizirano tolpo mladostnih zločincev, ki so vsled čitanja slabih knjig zašli na zločinsko pot.

Zaklet denar in vrag. Kmetica Ana Lakatoš iz neke vasi blizu Vel. Varadina je hotela z nekim pohajčem pobegniti na Rumunsko. Ker pa je obema manjkalo denarja, sta ga hotela dobiti na zvit način od drugih, kar se jima je tudi posrečilo. Nekega dne je Ana Lakatoš priletela s polja v vas in pravila ljudem, da je videla na polju plamen, ki se je dvigal iz zemlje, nek glas pa ji je rekel, da se tam nahaja »šac«. Ljudje so takoj šli kopat, a nič dobili. Ana Lakatoš je nato pravila, da je to gotovo zaklet denar, ki ga varje sam vrag ter je zato treba tega pridobiti. Vaščani so se zopet podali na polje, kjer je začela L. klicati vraga in ga je tudi priklicala. Ta je rekel, da naj mu dajo 999 kron v srebru in — krofov, potem bodo smeli izkopati »šac«. Ob enem jim je tudi pokazal mesto in ko so začeli kopati, so našli več kron, toda vrag jim je zabranil dalje kopati, dokler mu ne dajo zahtevane svote. Lahkoverni ljudje so si denar izposodili in ga izročili vragu. Od tedaj je pa ta čisto izginil, z njim pa tudi pretkana Ana Lakatoš. Kmetje so prepozno spoznali svojo neverjetno bahjevernost.

Zakaj prenehajo kanarčki peti? Često se dogaja, da prenehajo kar naenkrat drago plačani kanarčki peti. Kaj je temu vzrok? Največkrat je temu kriva preobilna hrana. Najboljša hrana za kanarčke je repino seme. K temu je treba čisto devati zelenja, zlasti solato. Drugi razlog je razna mrčes, ki ptičku jemlje najboljše sokove in kri. Vsled tega je žival žalostna. Zato naj se čisto snaži kletka z lugom in žival potresa s praškom proti mrčesom. Večkrat leži vzrok v tem, da je prostor, na katerem stoji kletka, preveč svetel, kar pevca zelo moti. Mogoče je tudi, da lahko iz kletke kljuje zid ali tapete. Najtežje pa je ozdraviti one kanarčke, ki nehajo peti vsled prepriha. Trpe namreč na kronični bolezn, ki se le težko ozdravi. Hočeš li, da ti bode kanarček prepeval, varuj ga prepriha, preskrbi mu svetlo in zavarovano mesto, hrani ga pravilno in drži mu snažno kletko. Zlasti naj se pazi na to, da ne bode kletka preblizu oken, ker tam je vedno več ali manj prepriha. Če bodeš tako ravnal, potem ti bode pevec ves tvoj trud s petjem bogato poplačal.

Pri tatvini ga je zadela kap. Neka gospa na Dunaju je odšla od doma in pustila stanovanje prazno. Ko se je vrnila je s strahom opazila, da so vrata vlomljena. Ko stopi v sobo, vidi mladega moža, ki je razmetaval po omari. Zenska je pričela klicati na pomoč, kar je mladega tatu tako prestrašilo, da se je takoj zgrudil in ga je na mestu zadela kap.

V blaznosti je hotel lastne otroke vreči skozi okno neki 40letni zasebni uradnik v Trstu. Naenkrat je zapustil svoje službeno mesto in se podal v Citanova, kjer se nahaja njegova žena z otroci. Ko je došel domov, se je zaprl z otroci v spalnico. Hotel je pometati otroke skozi okno. K sreči so udrli sosede v sobo ravno, ko je hotel vreči najmlajšega. Otroka so mu vzeli, njega pa oddali v opazovalnico.

Slovenske občine in gospodarska društva — spominjajte se v svojih proračunih »Slovenske Straže«.

VOJNI MNISTER OB LAŠKI MEJI.

Vojni minister vitez pl. Auffenberg je, kakor poroča »Zeita«, odpotoval dne 1. t. m. v Trident, da nadzoruje razmere garnizij. Minister je došel v Trident 2. t. m. ob 1. uri in se podal v novo večbalno taborišče pri Bondonu.

Telefonska in brzojavna poročila.

HRVATSKO - SLOVENSKI KLUB.

Dunaj, 3. novembra. Dr. Šusteršič je sklical sejo »Hrvatsko-slovenskega kluba« na ponedeljek ob 11. uri dopoldan. V tej seji bode klub zavzel stališče napram novi situaciji. Zatrjuje se, da bode klub naročil svojemu načelniku, naj v tekoči proračunski debati označi stališče kluba. Mogoče je, da jugoslovanska politika v državnem zboru zadobi novo smer. Razmerje med Jugoslavan in Čehi se je v zadnjem času ohladilo. V jugoslovanskih krogih se čedalje bolj opaža prepričanje, da v velikem delu češke delegacije ni najti razuma za jugoslovansko vprašanje.

NOVA VLADA.

STALIŠČE NEMCEV.

Dunaj, 3. novembra. Jutrišnja »Wiener Zeitung« priobči cesarska lastnoročna pisma na nove ministre, s katerimi se izvrši njihovo imenovanje. Profesor Braf, ki je dospel iz Lovrana na Dunaj, se še sedaj pogaja z merodajnimi osebami, ali prevzame poljedelski portfelj ali ne. Neški Nationalverband se je danes zbral k seji, v kateri je sklenil, da bo počakal, kako se nova vlada izkaže. Nationalverband pričakuje, da bo nova vlada vzdrževala neodvisno upravo, na katero ne bo nihče imel vpliva. (Razum Nemcev seveda.) Od tega bo odvisno, kakšno stališče bodo zavzeli nasproti vladi Nemci.

GESSMANN SE NE VRNE.

Dunaj, 3. novembra. Korespondenca »Austria« dementuje vest »Narodnih listov«, da hoče dr. Gessmann zopet prevzeti vodstvo kršč. soc. stranke.

DRAGINJSKI IZGREDI PRED SO-DIŠČEM.

Kraljevi dvor, 3. novembra. Zaradi draginjskih izgredov v Kraljevem dvoru dne 18. in 20. septembra je bila uvedena proti 125 osebam kazenska preiskava. Od teh je bilo pretekli teden obsojenih 11 oseb zaradi zločina po § 81. in 87. v ječo od 1 do 10 mesecev. 54 oseb se bo moralo zaradi enakih deliktov še zagovarjati. Okoli 60 oseb pa je še obtoženih zaradi prekoračenja §§ 283. in 284.

KAJ JE V TRIPOLISU.

Carigrad, 3. novembra. Opaža se, da iz Tripolisa poročila izostajajo. Tudi turška vlada vse vesti najstrožje cenzurira. Nekateri menijo, da se v Tripolisu odigravajo usodni dogodki.

Carigrad, 3. novembra. Pri Benghasiju se je vnovič vršila bitka. Italijani so doživeli poraz in so bili zapodeni v beg. Pustili so na bojišču 200 mrtvih in veliko municije.

Berolin, 3. novembra. Tukaj ne verujejo vesti, ki so jo objavili laški listi, da je namreč vse italijansko brodovje odplulo v Egejsko morje.

Rim, 3. novembra. Ko sta se kralj in kraljica peljala po mestu, je zakričal nek anarhist: »Doli s tripoliško roparsko akcijo!« Policija je moža zaprla. Vesti o laških porazih so na ljudstvo zelo deprimujoče vplivale.

MAROŠKA POGODBA.

Berolin, 3. novembra. Nemško-francoska pogodba, tičoč se Maroka, se jutri podpiše.

REVOLUCIJA V PEKINGU.

Peking, 3. novembra. En cesarski polk, poslan proti vstašem, se je uprl. Vojaki so umorili brigadnega poveljnika, poklali 1000 mandžujcev in pobili guvernerja ter njegovo rodbino.

ZA NEMŠKO - ANGLEŠKI SPORAZUM.

London, 3. novembra. Tukaj se je pod predsedstvom lord-mayorja vršil velik shod, ki je izjavil, da si želi angleško ljudstvo sporazuma z Nemčijo. Angleško ljudstvo spremlja prizadevanje Nemčije, da si pridobi čimveč kolonialnih posestev, s simpatijo, hujskane zoper Nemčijo so le delo nekaterih šovinistov. Shod je sklenil, da se leta 1913 priredi v Londonu angleško-nemška razstava.

SAMOUOMOR.

Dunaj, 3. novembra. Tukaj se je v nekem hotelu ustrelil višji finančni svetnik Ravis iz Trsta.

STRAŠEN POŽAR.

New York, 3. novembra. Na Manilli je izbruhnil velik požar, ki je upepelil vse kitajsko predmestje. Škoda znaša 1 milijon dolarjev.

ŠTRAJK ŠOFERJEV.

London, 3. novembra. Tukaj je 4000 šoferjev stopilo v štrajk.

General ustašev Lijuanhung, predsednik kitajske republike. — Odstavljeni prometni minister Šenkungpao.

Štajerske novice.

Š **Volitve na Pesnici.** Lansko leto so se v občini Pesnica nad Mariborom vršile občinske volitve. V tretjem in drugem razredu so zmagali slovenski kmetje; v prvem pa s pomočjo patra Weissa, oskrbnika šentpavlskih posestev, nemškutarji — Südmarkovci — z enim glasom večine. Slovenci, na čelu jim neupogljivi Leopold Supanič, so se proti volitvi prvega razreda pritožili, ker so se vršile velike nepostavnosti. Dolgo se je pletla vsa zadeva. G. Supanič, njegovega sina in druge Slovence je državno pravdnštvo vsled ovadbe nemškutarjev in žandarjev več mesecev preganjalo. Kočno je vendar g. Supanič zmagal in je bil s svojimi tovariši oproščen. Volitev iz drugega in tretjega razreda je potrjena, prvi razred bo pa volil v kratkem. Tako imamo Slovenci zopet eno občino več na naši strani, in sicer eno najvažnejših občin mariborskega okraja. Pesnica leži med št. Iljem in Mariborom.

Š **Iz seje okrajnega šolskega sveta celjskega** dne 27. oktobra t. l. Učiteljica ga. baronica Wittenbach v Vojniku je dobila dopust; nadomestuje jo učiteljica gospa Ekselnova. K Sv. Lovrencu pri Prožinu, kjer se je šola razširila v trirazrednico, pride kot učitelj gospod Franc Gradišnik. Na znanje se je vzelo, da je bil na vojniški nemški šoli nastavljen kot suplent gospod Karel Zwerger. — Za novo šestletno upravno dobo so bili imenovani kot krajni šolski ogledi nastopni gospodje: dr. J. Hrašovec za celjsko okolico, M. Jamnikar za Dobrovo, M. Kranjc za Galicijo, ravnatelj J. Bele za št. Jur., J. Gorišek za Griže, A. Brezovnik za Vojnik, okol., F. Padar za Kalobje, nadučitelj L. Černef za Liboje, F. Gajšek za št. Lovrenc, F. Jezernik za Šmartno, J. Arlič za Novo cerkev, baron N. Fidler za št. Pavel, J. Završnik za št. Peter, M. Pristovšek za Petrovče, F. Roblek za Zalec, M. Rozman za Svetine, M. Jarnovič za Dramlje, J. Šušterič za Teharje in D. Bezenšek za Frankolovo.

Š **Smrtna kosa.** Umrl je v Bučkovcih pri Malinedelji posestnik in bivši župan gospod J. Mežnarič.

Š **Pri občinskih volitvah** v št. Janžu na Vinski gori so zmagali vrli pristasi »Slovenske kmečke zveze«.

Š **Dramatično društvo v Celju** vljudno vabi k najobilnejšemu obisku svoje prve gledališke predstave, katero priredi dne 5. novembra v veliki dvorani celjskega »Narodnega doma«. Upripori se znana ljudska igra dunajskega pisatelja Hawela »Bleda žena skrb«. Igra je svoj čas dosegla na Dunaju najlepši uspeh in je prav dobro nastudirana. Dramatično društvo se je pod vodstvom gospoda Salmiča potrudilo, da nudi občinstvu nekaj resnično dobrega; pričakuje pa od celjskih in okoliških Slovencev vpoštevanje in podpore, ker je le v tem slučaju mogoče zagotoviti redne slovenske gledališke predstave v Celju.

Š **Iz poštne službe.** Za nadpoštarja je imenovan Jak. Šegula v Grobelnem. Dosedaj edini slovenski nadpoštar.

Š **Na usmiljena srca!** Na dobre, poštene zakonske, ki nimajo svojih otrok, bi se oddalo nekaj otročičkov (fantje in dekleta) v starosti do 13 let, katerih mati, vdova z 12 nepreskrbljenimi otroci, ne more sama vzdrževati. Zakonski oziroma prijatelji otrok, ki bi otroke res vzeli iz usmiljenja in ljubezni za popolnoma svoje, kar se bode pri sodniji sklenilo, naj se oglašijo v Zvezni tiskarni v Celju, kjer dobijo natančnejša pojasnila. Otročiči so vsi popolnoma zdravi.

Š **Odklikovani orožniki.** Na predlog okr. orožniškega poveljstva v Ptujju je izreklo deželno orožniško poveljstvo v Gradcu stražmeštru Janezu Bojsu in orožniku Janezu Grobinu v Ormožu, dalje stražmeštru Jožefu Kocbeku v Sevnici in Mihaelu Grobelšku v št. Andražu v Leskovcu za uspešno zasledovanje neke daleč razširjene tatinske družbe pohvalno priznanje in jim izročilo pohvalne dekrete.

Š **Požar.** Pri posestniku Tomažu Berglezu v Glinskem pri Vojniku je

ostal nek tuj človek čez noč. Kmet mu je odkazal ležišče v hlevu. Tujec je ponoči najbrž neprevidno ravnal z vžigalicami. Hlev se je vnel. Vsa gospodarska poslopja so razun zidovja zgorela. Zavarovan je bil Berglez za 1200 K, škoda pa ima najmanj 3000 K. Zažigalec jo je srečno popihal.

Š **Spremembe na mariborskem glavnem trgu.** Začenjajo se že priprave za prenovitev glavnega trga. Kanal, ki je vodil poprej po Dravski ulici navzdol proti Dravi, prestavljajo te dni po ozki mesarski ulici mimo bogoslovja v Dravo. — Tuzimo bodo podrli tudi hišo Dravska ulica št. 2. — Čevljarski mojster Karel Jarčič prenavlja svojo hišo na novem delu glavnega trga. Dozidalo se je še eno nadstropje. Postavljajo sedaj tudi stolpič na strešje, kakor pri hiši trgovca Ziglerja. — Delo pri novem dravskem mostu gre sedaj bolj naglo naprej. Novi delovodja je bolj energičen človek. Prvi oboki na desni strani Drave so že dogotovljeni. V spomladaj začnejo staviti železne oboke. Stavba bo res nekaj lepega za Maribor.

Š **Požar.** Iz Cvena pri Ljutomeru: Zadnji teden je zgorelo tukajšnjemu posestniku Puconji gospodarsko poslopje z žitnico vred. Sumi se, da je zažgala zlobna roka. Vrata na hlevu so bila zabita, da bi ne bilo mogoče rešiti živine. Vendar pa se jim je posrečilo odpreti hlev in spraviti živino iz njega. Na mesto požara je prihitelo osem požarnih branib, katerim se je končno posrečilo ogenj omejiti. Škoda znaša več tisoč kron in ni popolnoma krita z zavarovalnino.

Š **Otrok utonil.** Pri Sv. Jederti blizu Slov. gradca je utonil blizu nekega mlinar v potoku štiriletni Alojz Verčkovnik. Pomagal je sestri pastir živino, a zvečer, ko je dekle gnalo živino domov, je deček z brvi padel v globočino in utonil.

Š **Okradena sodnija.** Dne 31. oktobra sta dva drzna tatova vlomila v prostore okrajnega sodišča v Birkfeldu na Srednjem Štajerskem in sta odnesla iz blagajne, katero sta na »umetni« način odprla, 731 kron. Vlomilca sta srečno odnesla pete.

Slovanski vestnik.

sl **Poneverjenje v Matici srbski.** Včerajšnja glavna skupščina v Novem Sadu se je bavila obširno z znanim poneverjenjem. Iz izvlečka iz glavnih knjig je razvidno, da manjka 430.000 K. Razvnela se je o stvari burna debata. Končno se je dognalo, da poravnava ravnateljstvo solidarno primanjkljaj. Blagajniško poročilo se ni vzelo na znanje. Nato se je prešlo k volitvi novega odbora, ki se je moral zavezati, da tekom 1 leta uravna stvar in prihodni skupščini predloži poročilo. Za predsednika je bil izvoljen poslanec Gedeon Dungserski.

— **Novo češko podjetje na Dunaju.** Koncem meseca oktobra se je ustanovilo društvo »Viribus Unitis« z namenom organizirati vse češko in slovansko uradništvo v svrhu vzajemne gospodarske pomoči. Društvo izdaja časopis »Splošni listi in osebna poročila avstrijskih uradnikov«, ki izhajajo v češkem, poljskem, nemškem in italijanskem jeziku. Z naročilom lista je združeno zavarovanje proti nezgodam smrti in onemoglosti.

— **Dvajsetletnica Socialnega odseka društva »Vlasti«** se je obhajala v nedeljo 29. m. m. v Pragi. Slavlja so se udeležili po svojih zastopnikih vsi češki škofje in mnogi gostov iz čeških katoliško - konservativnih krogov. Slavnostni govor je imel predsednik društva »Vlasti« Tom. Jos. Jiroušek. Omenil je, da so si po vzoru »Vlasti« uredili svoje delovanje tudi katoliški Slovenci in Hrvati. Sedanji državni poslanci v ogrskem državnem zboru č. gospod Stjepan Zagorac, da je prišel celo nalašč v Prago, da bi se informiral o delu Socialnega odseka »Vlasti«.

— **»Pravo Lida«**, glasilo češke socialne demokracije, bo izhajalo od Novega leta naprej dvakrat na dan.

SPRAVA SRBSKIH PRINCEV.

Kakor poroča »Vossische Zeitung« iz Belgrada, sta se po dolgotrajnem nasprotstvu spravila srbski princ Jurij in prestolonaslednik Aleksander nekaj dni prej, predno je odpotoval princ Jurij na Francosko.

MAROKO.

Iz Berolina se poroča, da se še ta teden podpiše pogodba, ki so jo sklenili glede na Maroko Francozi in Nemci.

Modni salon

Ivane Schiller

Sv. Petra cesta 31 Vsa popravila
priporoča klobuke točno in ceno
v vseh izvršitvah Žalni klobuki
Čez opoldne odprto vedno v zalogi

3009

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Udavljanje v 24 urah v milim.
31	9. zveč.	740,1	8,8	brezvetr.	oblačno	
1	7. zjut.	39,7	6,0	sl. vzh.	megleno	0,0
	2. pop.	39,0	13,1	sr. vzs. vzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temp. 9,0° norm. 6,9.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom iz zlatega kolajni. Povzroča slast do jedi, okrepi živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spriceval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Prvomesna inozemska zavarovalnica

(živiljsko in rentno zavarovanje)

s sijajnimi premijskimi
tarifami in zav. pogoji

išče

v večjih provincialnih mestih
Kranjske (ozir. Goriške, Gradišanske in v Trstu z okolico)

zastopnike

s pravico inkasovanja proti primerni kavciji, kakor tudi

lokalne zastopnike.

Zgovorni gospodje z zastopniškimi zmožnostmi naj vpošljejo svoje detajlirane ponudbe z navedbo zahtev na upravništvo »Slovenca«, Ljubljana, pod šifro:

»Javni zavod«.

3299

Iščem zanesljivega

3274

ključarskega pomočnika

Fran Šmajdek, Jesenice, Gorenjsko.

Castitem damam vljudno naznanjam,

da se 3295

pouk v izdelovanju oblek

zopet prične in da se lahko gospe in gospodične istega udeležijo in da lahko vsak čas pristopijo.

Cene so naslednje: Pri skupnem pouku na teden po tri ure, mesečno 20 kron. Posamezni pouk za eno uro dve kroni.

Izdelovanje krojnih vzorcev.

Čas za dogovor od 6. do 7. ure zvečer ali pisмено na naslov: M. Hubmayer, Dalmatinova ulica 11, pritličje na desno.

Jabolka! Voščenke!

najfinejše namizno sadje

ima za oddati

3300

FRANC POGAČNIK, Vegova ulica 6.

3295

Zahvala.

Povodom bolezn i in smrti našega iskreno ljubljenega nepozabljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

JAKOBA ŠIMENCA

umetnega in trgovskega vrtnarja

se tem potom iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancom, prijateljem in vdeležencem pogreba, ki so pokojnega spremili k večnemu počitku in mu skazali zadnjo čast.

Posebno se zahvaljujemo zdravniku blag. gosp. dr. I. Starelu za pomoč in tolažbo v bolezni, prečast. duhovščini za častno spremstvo, slavni pevskemu zboru rokod. pomočnikov za gniljivo petje, vsemi darovalcem krasnih vencev in vsem onim, ki so nam ob bolezni in smrti izrekli svoje sožalje.

Ljubljana, 2. novembra 1911.

Žalujoči ostali.

Št. 691/pr.

Razpis.

Sekundarska služba.

V deželni bolnici v Ljubljani je popolniti eno mesto sekundarija.

Službena doba sekundarija v deželni bolnici traja dve leti, lahko pa se podaljša za eno ali dve leti, če sekundarij za to prosi.

Adjutum, ki dobiva sekundarij, odmerjen je v prvem službenem letu z 2000 K, v drugem letu z 2400 K in od tretjega leta dalje z 2800 K. Poleg adjuta ima sekundarij prosto stanovanje v deželni bolnici.

Sekundarij ne sme biti oženjen in tudi ne sme izvrševati zunanje zdravniške prakse.

Prosilci za razpisano službo predložijo naj svoje, s krstnim listom, z dokazili o usposobljenosti in o znanju slovenskega in nemškega jezika podprte prošnje

do 1. decembra 1911

vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

3287

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 31. oktobra 1911.

Koroški Slovenci.

XXI. LETNI OBČNI ZBOR »KATOLIŠKO-POLITIČNEGA IN GOSPODARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENCE NA KOROŠKEM.«

(Konec.)

Dr. Brejc — zahvalivši se poslanecem — prehaja k uradni poročilu in poda poročilo predsedstva. Predvsem opozarja v glavnih potezih na dogodke od pomladi tega leta: ljudsko štetje, razpust društva in volitve. Glede ljudskega štetja bi imel dovolj govoriti dva dni. Da je štetje slabo izpadlo, sledi že iz molka vlade, ki ima slabo vest. Boji se hrušča in — revizije, ker nosi ona na tem največjo krivdo.

Govornik navaja drastične slučaje, kako so postopali števeni komisarji — zaupniki Volksrata, Slovenci, predvsem vsi duhovniki, so bili kot taki izključeni. Ti števeni komisarji so se ponekod že naprej dogovorili, kako bodo postopali, zlasti tam, kjer je nemška večina. Govorili so le nemški in s tem izvrševali pritisk. Komisarji so dajali napačne pouke, kaj je »Umgangssprache«. Ljudi so klicali v šole ali pa v gostilne. V šole se je klicalo kar otroke, če starišev ni bilo doma, in potem so zapisali glede občevalnega jezika, kar je povedal otrok. Poskusili so nacionalci vse, da bi zmanjšali število Slovencev. Vendarle je napredek v Celovcu, v Vetrinju, kjer se je letos število povzdignilo na 230. — Dalje omenja dr. Brejc škandalozno postopanje celovškega okrajnega glavarja, ki je slovenskega zaupnika ozmerjal, češ, kaj se briga za ljudsko štetje (klici ogorčenja) in ki je zahteval za vsak slučaj legalizirano pooblastilo, če se je hotel kdo za drugega pritožiti. (Klici: Škandal!) Če vem za koga, ki je katerega ubil, ga smem vendar brez pooblastila ovaditi. Pri takem duhu je pravičnost nemogoča; oblasti so držale štango nezakonitostim. Z ozirom na ljudsko štetje stavi resolucijo, ki smo jo že priobčili, in jo v daljših izvajanjih obširno utemeljuje. Dr. Brejc opozarja na uradne poizvedbe deželnega šolskega sveta glede narodnosti šolskih otrok v celovski okolici, kjer hoče nemstvo popolnoma prodreti. Pred deseti leti je bilo ondaj še 75 odstotkov šolskih otrok v šolah: Borovlje 69 odstotkov, Zihpolje 85 odstotkov, Šmartno 83 odstotkov, Kokrče 98,7 odstotkov, St. Tomaž 86 odstotkov, Vetrinjski 43 odstotkov, Vrba 42 odstotkov itd. Teh števil vlada ne more zatajiti, ker jih je sama konstatirala. Govornik omenja dalje dogodke, ki so v zvezi z razpustom političnega društva. Prišla sta dva uradnika v uniformi k njemu (dr. Brejcu). On je nakazal vse upnike društva na Heinjevega kuratorja. Razglas o razpustitvi se je kolportiral po celi deželi — po žandarmeriji! (Pfuji in škandal-klici!) To je največja in najgrša usluga Heina Volksratu, Hein je hotel zadeti v korenino. Govornik omenja dalje, kako se je vložil rekurz, kako je imel ugoden uspeh in kako je bil Hein pri tem osebno kompromitiran, da se ga je tudi pogladilo, ker dotični odlok je izšel po reku: »Wasch' mir den Pelz und mach' ihn nicht naß.« Zato je bila Heinova blamaža tem večja, ker smo ga s popravkom v uradnem listu postavili na laž. (O tem smo itak svoječasno že poročali. Op. ur.) — On (Hein) takrat ni izvajal nemudoma konsekvenc; danes je za nas mrtev. Hein je bil prvi sluga nemškega Volksrata, a bil je tudi cesarski namestnik, a to vendar ne gre skup!

Zakaj smo se vlekli za staro društvo?

I. Zato, ker je naš boj za pravico proti krivici in mi ne odnehamo proti krivici.

II. Ker je največje važnosti za bodočnost, če smemo izvesti privatno ljudsko štetje.

III. Da dokažemo, da imajo tudi na Koroškem poslanci moč. Ta dokaz so sijajno doprinesli.

IV. Da se ohrani historična zveza med preteklostjo in sedanostjo. Hoteli smo ohraniti, kar smo prejeli od prednikov in prenesti na naslednike ter bodočnost, ker je bila prva pragmatična organizacija naša, ki obstoji že 21. leto. Vse druge, tudi kranjske, so mlajše od naše. Na tem, da to ohranimo, nam je bilo ležeče. (Dob-o-klici.) Zato smo katero ima koroško ljudstvo tako zaupanje. Imena nismo odložili in ga tudi še ne mislimo.

Govornik omenja v nadaljnjih izvajanjih zadnje državnozbornske volitve. Žal, da radi tesno odmerejenega prostora ne moremo obširneje navesti dr. Brejčevih izjav. Ker so razven tega dejstva znana tudi nam, opustimo z ozirom na lokalne razmere obširneje poročilo. Iz poročila omenjamo le, da

so celovško okolico nemški nacionalci naravnost podkupili. Moralna krivda zadene seveda tudi naše ljudi, je dejal govornik, ki so se dali podkupiti. In pa razdrapanost krščanskih socialcev. Iz tega ozira nauk: Svoje vrste je treba še bolj utrditi, še večjo zvezo z ljudstvom in volilci iskati. Tako se je treba pripraviti na nove volitve, ki nas morajo čakajo; kdo ve? Popraviti in parirati je treba moralčen udarec vsled padca glasov. Upati je, da bo storilo tudi ljudstvo svojo dolžnost.

Besedo dobi urednik »Mira«, gosp. Smodej. Ta je izvajal: Življenje in delovanje političnega društva je bilo po zaslugah Heina od 28. aprila 1911 bolj polovičarsko, zato more govoriti le o delovanju koroških Slovencev sploh. Vršilo se je nad 60 volilnih shodov, ki so bili jako burni. Vsak govornik je riskiral svoje življenje! Posebna pohvala gre dr. Rožičevi jekleni vztrajnosti. (Živio-klici.) Del našega ljudstva je ne vsled svoje krivde neizobražen, ampak zato, ker nima potrebnih šol. Talenti našega so veliko večji, kot nemškega ljudstva. Ljudje vsled slabih šol ne znajo brati in »Mira« se ne more razširiti. Agitacija zanj se mora razviti in ne smelo bi biti hiše brez »Mira«. Dvakrat je bil »Mira« pred porotniki; enkrat radi šolskih razmer v Grabštajnu, kjer je le 14 nemških otrok; drugič vsled tožbe znanega Berceta, katerega je zastopal dr. Tavčar, ki je očital dr. Brejcu, da je razbil na Kranjskem — nemško-slovensko (liberalno) zvezo. — Govornik navaja dalje izid posameznih občinskih volitev, katerih uspeh je za Slovence deloma izvrsten, deloma zadovoljiv, dasi siplje »Südmärkte« na stotisoče za nje. Z ozirom na razne kompromise izjavi govornik: Ali čisto pademo ali zmagamo; kompromis našim Slovincem pljučam ne store dobro. O posojilništvu pravi govornik, kakšne laži so trosili nasprotniki. A izgubilo je tudi nacionalno ljudstvo zaupanje do svojih denarnih zavodov. Lagali so časopisi, zlasti »Štajerc«, čegar hudobija je velikanska, pa tudi državnega pravdnika, da ga ni zaplenil. Zato tukaj vložimo protest. Slovenskih združenj je 38. Nekatere izmed njih ne podpirajo narodnih podjetij. Kdo bo prevzel vodstvo, če se bodo morali duhovniki odtegniti? S. K. S. Z. ima od 39 društev včlanjenih 37. Nemško-nacionalna nestrpnost na kolodvorih ne pojenja; na sodiščih smo brezpravni, in ponekod so sodniki ravno kolovodje nemškega nacionalizma. Glede šol leži ukaz pri deželnem šolskem svetu, ki pa dela pasivno rezistenco. Državni poslanci naj vzemo iznova stvar v roke in izvojujejo zmago.

Poročilo tajnika Smodeja se je soglasno odobrilo, ravno tako tudi ono blagajnika g. monsign. Podgorca. P i volitvah v odbor so bili izvoljeni: Predsednikom (z vzklikom) dr. Janko Brejc; dalje po predlogu urednika Smodeja in nato nastali debati odbornikom gg.: Fr. Grafenauer, Gregor Einspieler, Fr. Kogelnik, župan I. Rudolf, monsign. V. Podgorc, Jožef Dobrovc, urednik Smodej, Miha Turk in dr. Rožič. Namestnika: Andr. Vidmar in Andr. Wutti. — Pregledovalca: Errath in Schöff.

Predsednik prebere nato troje brzogajnih pozdravov iz Ljubljane. Pozdravili so shod: Uredništvo »Slovenca«, ljubljanski občinski svetniki Slovenske Ljudske Stranke in pevci »Ljubljane«. Vse brzogajke so bile burno aklamirane. Pri slučajnostih na glasovanje dane resolucije so bile sprejete vse soglasno. (Vseh 5 resolucij smo priobčili že v petek.)

Nato se je razvila debata, kako naj bode delovanje političnega društva glede shodov po narodno ne probujenih in zanemarjenih krajih. V debati, v katero so posegli dr. Arnejc, dr. Brejc, učitelj Svanjak, g. Stritof, žup. Serajnik, Dolinar, Grafenauer, Errath i. dr., je konstatiral dr. Brejc, da ni krivda društva, če se ljudi ne prime, ampak socialnih razmer, ker ljudstvo je nagnjeno na nemško plat — in cvete tam zavedno renegatstvo.

Nad tri in pol ure trajajočemu zborovanju so z navdušenjem prisostvovali vsi do konca.

Dal Bog, da zasije bratom Korošcem lepše solnce narodne sreče, kot je sijalo doslej, pa ne samo na narodno-političnem — ampak tudi na cerkvenem polju. Kajti ravno tu, kjer bi se najmanj smelo, so se jele teptati narodne pravice Slovencev, o čemer se je naš poročevalec osebno prepričal.

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod »Merkur«, Erno, Neugasse 20.

: Naročajte „Slovenca“ :

ŽIMA

morska trava, peresa za pohištvo kakor tudi vsi tozadevni predmeti se dobe pri Štefanu Nagy, trgovina z železnino, Ljubljana Vodnikov trg, šte. 5. 2s21

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljše sredstvo 2501, 4 steklenice (5 kg) franko K 4-50 BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Prihranite mnogo denarja

ako naročite sukneno in modno blago naravnost iz tovarne za sukno od tvrdke 2615

M. TOMEC, Humpolec

Češko.

Vzorce na zahtevo zastavljamo gled!

Razpisuje se služba 3251

organista in cerkovnika

pri Sv. Heleni ob Savi pod Ljubljano. Prosto stanovanje, dohodki okrog 700 K. Nastop lahko takoj.

Župni urad Sv. Helena, p. Dolško pri Ljubljani.

Plahete za vozove

pokrivala za komate in odeje, platno za jadra na meter najceneje pri Štefanu Nagy, trgovina z železnino, Ljubljana, Vodnikov trg šte. 5. 2822

3273

Razglas.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje začasno mesto

asistenta

z letno plačo 1800 K in stanarine 500 K. Prosilci morajo dokazati, da so z dobrim uspehom dovršili višjo gimnazijo ali višjo realko ali pa nižjo gimnazijo odnosno realko in trgovsko šolo.

Prošnje z dokazili o šolanju, dosedanjem službovanju, o starosti, domovinstvu, o zdravju in navedenosti ter o znanju jezikov je pri podpisnem ravnateljstvu vlagati

najkasneje do 14. novembra 1911.

V Ljubljani, dne 30. oktobra 1911.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske.

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata
svojo velikansko
zologo oblek za
jesen in zimo
v vseh velikostih
po najnovšem kroju
in najnižji ceni.

3219